

Titulació	Tipus	Curs
2501928 Comunicació Audiovisual	OT	3
2501928 Comunicació Audiovisual	OT	4

Professor/a de contacte

Nom: Luisa del Carmen Martínez García
Correu electrònic: luisa.martinez@uab.cat

Idiomes dels grups

Podeu consultar aquesta informació al [final](#) del document.

Prerequisits

L'estudiantat ha de tenir coneixements bàsics de cert programari, com ara editors de textos, editors de vídeo (programari lliure) i editors d'àudio (Audacity).

Objectius

Els principals objectius són:

- A) Conèixer i entendre els conceptes teòrics fonamentals per la creació de guions audiovisuals de no ficció.
- B) Relacionar i aplicar els conceptes teòrics i pràctics en la creació de guions de no ficció en l'àmbit de la comunicació audiovisual.
- C) Treballar en el procés de producció d' un producte de no ficció.

Resultats d'aprenentatge

1. CM02 (Competència) Construir noves formes d'explicar històries en productes audiovisuals a partir de la síntesi dels diversos models narratius.
2. SM03 (Habilitat) Analitzar la narrativa de productes radiofònics, audiovisuals i transmediàtics.
3. SM04 (Habilitat) Distingir el paper del punt de vista i la perspectiva narrativa en les narracions audiovisuals.
4. SM04 (Habilitat) Distingir el paper del punt de vista i la perspectiva narrativa en les narracions audiovisuals.
5. SM05 (Habilitat) Construir guions audiovisuals amb una estructura adequada (unitat dramàtica, conflicte, temps i espai), amb recursos narratius i amb un desenvolupament detallat dels personatges i diàlegs.
6. SM05 (Habilitat) Construir guions audiovisuals amb una estructura adequada (unitat dramàtica, conflicte, temps i espai), amb recursos narratius i amb un desenvolupament detallat dels personatges i diàlegs.

Continguts

Tenint present que l'estudiantat ha cursat l'assignatura Guió Audiovisual de Ficció, els temes proposats al temari es centraran en la complexitat de l'elaboració de guions audiovisuals de no ficció.

El temari proposat és:

1. Conceptes bàsics: la no ficció
  - 1.1 Antecedents de la no ficció
  - 1.2 Alice Guy: la pionera del cinema
2. La no ficció i els gèneres periodístics
  - 2.1 Característiques bàsiques: notícia, entrevista i reportatge
3. El documental
  - 3.1 Les maneres de la representació de la realitat
  - 3.2 Punt de partida: la idea en el documental
  - 3.3 Elements i estructura del documental
4. Documental contemporani
  - 4.1 Cinema assaig
  - 4.2 Imatges trobades
  - 4.3 Webdoc

Activitats formatives i Metodologia

Títol	Hores	ECTS	Resultats d'aprenentatge
Tipus: Dirigides			
Classes teòriques	15	0,6	
Pràctiques	22	0,88	
Seminaris	15	0,6	
Tipus: Supervisades			
Tutories	7	0,28	
Tipus: Autònomes			
Estudi personal	40	1,6	
Realització del projecte	41	1,64	

Al temari està organitzat per components teorico-pràctics. Les classes teòriques proporcionaran una revisió dels gèneres periodístics presents en el desenvolupament d'un producte de no-ficció i s'exposaran referents, corrents i formats audiovisuals on s'expressa la diversitat i la complexitat de les narratives de no-ficció. El producte que l'alumnat desenvolupi ha de reflectir, d'una banda, el bon ús de pràctiques periodístiques (elecció d'un tema d'impacte social, selecció de fonts fidedignes, tractament periodístic de la informació) i, de l'altra, una proposta narrativa creativa. Els seminaris facilitaran principalment l'anàlisi, la reflexió i el debat entorn dels processos d'elaboració del guió audiovisual de no-ficció.

El calendari detallat amb el contingut de les diferents sessions s'exposarà el dia de presentació de l'assignatura. Es penjarà també al Campus Virtual on l'alumnat podrà trobar la descripció detallada dels exercicis i pràctiques, els diversos materials docents i qualsevol informació necessària per a l'adequat seguiment de l'assignatura. En cas de canvi de modalitat docent per raons sanitàries, el professorat informará dels canvis que es produiran en la programació de l'assignatura i en les metodologies docents.

Nota: es reservaran 15 minuts d'una classe, dins del calendari establert pel centre/titulació, per a la complementació per part de l'alumnat de les enquestes d'avaluació de l'actuació del professorat i d'avaluació de l'assignatura/mòdul.

Avaluació

Activitats d'avaluació continuada

Títol	Pes	Hores	ECTS	Resultats d'aprenentatge
Examen teòric	50%	3	0,12	SM03, SM04
Participació activa a les pràctiques i als seminaris	10%	4	0,16	SM03, SM04
Pràctiques	40%	3	0,12	CM02, SM05

El sistema d'avaluació continuada està integrat per tres parts diferenciades, cadascuna de les quals s'ha d'aprovar per a superar l'assignatura:

A) Examen teòric: 50%

B) Pràctiques: 40%

C) Participació activa a les pràctiques i als seminaris: 10%

L'alumnat que hagi participat de l'avaluació continuada i suspengui la teoria podran recuperar-la sempre que hagin obtingut una nota mínima de 3,5 punts i hagin realitzat la revisió ordinària. La nota obtinguda serà la nota definitiva d'aquesta part. El resultat d'aquesta activitat no ha de representar la qualificació final. Les pràctiques i els seminaris no es poden recuperar.

L'estudiantat que realitzi qualsevol irregularitat (còpia, plagi, suplantació d'identitat,...) es qualificarà amb 0 aquest acte d'avaluació. En cas que es produeixin diverses irregularitats, la qualificació final de l'assignatura serà 0.

Aquesta assignatura ofereix la possibilitat d'avaluació única.

Avaluació única

L' alumnat podrà optar a l'avaluació única sempre que ho comunicui a la professora la primera setmana de classe. Passat aquest temps l'alumnat no podrà acollir-se a aquesta opció.

Característiques de l'avaluació única:

1. Examen: 50 %
2. Guió documental: 50%

Per superar l'assignatura l'alumnat haurà d'aprovar ambdues proves.

Descripció de les proves avaluatives

Examen: la prova inclourà els conceptes teòrics vistos a classe i es realitzarà el 12 de desembre de 2024 (12 a 14 hrs.).

Guió documental

Realitzar un guió de curt documental (15 min.) que com a mínim contingui el resultat de tres entrevistes. Aquest s'acompanyarà d'un dossier que haurà d'incloure els següents apartats:

1. Descripció del tema
2. Logline
3. Sinopsi
4. Format/gènere
5. Destinatari (justificat)
6. Contextualització de la idea en el mercat català i/o espanyol
7. Característiques innovadores respecte a altres productes similars
8. Guió literari
9. Annexos (transcripció de les tres entrevistes)

El guió documental i el dossier es lliurarà el 9 de gener de 2025.

Bibliografia

Bibliografia Bàsica:

Barnouw, Erik. *Documentary: A History of the Non-Fiction Film* / Erik Barnouw. Revised ed. Oxford [etc: Oxford University Press, 1983. Print.

Bruzzi, Stella. *New Documentary: A Critical Introduction* / Stella Bruzzi. London; Routledge, 2000. Print.

Gifreu, Arnau (2015). "Evolución del concepto de no ficción". Obra digital Revista de Comunicación. <https://dialnet.unirioja.es/servlet/articulo?codigo=5287851>

Halperín, Joaquín. (2008) *La Entrevista Periodística*. Ed. Aguilar. Madrid.

Herrera, Susana. (2008). *Cómo elaborar reportajes en radio*, La Crujía, Buenos Aires.

Herrera, Susana (2007). "La estructura del reportaje en radio". En *Area Abierta*, núm. 17, Madrid.

Izquierdo-Castillo, Jessica, and Emma Torres-Romay. "Women in the Documentary Industry: Continuing Inequality in the Streaming Age." *El Profesional de la información*. 32.1 (2022): 1-11. Web.

León, Bienvenido (2014). *Nuevas miradas al documental* / Bienvenido León, coordinador. Comunicación Social.

Mar, M. M., & Pablo MORENO RUÍZ. (2019). 'News from home' de Chantal Akerman: El documental autobiográfico en el contexto del documental contemporáneo. *Fonseca*, (18), 103-115.

Míguez, Roberto (2014). "Ficción y no ficción en la cultura audiovisual digital". *Telos* 99. <https://bit.ly/2Smolp4>

Nichols, Bill (1997): *La representación de la realidad*. Paidós, Barcelona.

Peña, Daniel (2016). "Diseño de guiones para audiovisual: ficción y documental"
<http://ilitia.cua.uam.mx:8080/jspui/handle/123456789/750>

Porto Renó, Denis, Longhi, Raquel., & Ruiz, Sandra (2022). Diversos géneros en la narrativa transmediática del documental 33. *COMUNICACIÓN. Revista Internacional De Comunicación Audiovisual, Publicidad Y Estudios Culturales*, 1(10), 224-235. <https://doi.org/10.12795/comunicacion.2012.v01.i10.19>

Rodríguez, Raúl. "Documental Sonoro y Arte Radiofónico." *Historia y comunicación social* 26.2 (2021): 441-451.

Scolari, Carlos A. (2014). "Narrativas transmedia: nuevas formas de comunicar en la era digital". En *Anuario AC/E de Cultura Digital*, pp. 72-81.
https://www.socialnautas.es/wpcontent/uploads/2016/10/6Transmedia_CScolari.pdf

Sellés-Quintana, Magdalena (2008). *El documental*. Barcelona, Editorial UOC. ISBN 9788497887465.
Recuperado de <https://openaccess.uoc.edu/handle/10609/111366?locale=es>

Vallejo, Aida (2007), "La estética (ir)realista. Paradojas de la representación documental", *DocOnline*, no2, julio, Pp.82-106, <https://dialnet.unirioja.es/servlet/articulo?codigo=4001053>

Vallejo, Aida (2008). "Protagonistas de lo real. La construcción de personajes en el cine documental" en *Secuencias*, no27, Pp.72-89. <https://repositorio.uam.es/handle/10486/3946>

Yañez, María (2012). "El documental que viene nace de la web". <http://antes.embed.at/article81.html>

Bibliografía complementaria:

De Lara Rangel, María del Carmen. "El cine documental mexicano hecho por mujeres." *Fonseca (Salamanca)* 18 (2019): 13-23.

Lagos Labbé, Paola (2024). David Perlov. *La imagen bisagra como pensamiento cinematográfico intersticial*. Shangrila Ediciones.

Ortells-Badenes, Sara i alt. (2015). "Los magazines de actualidad basados en el infoentretenimiento: nuevos rasgos del lenguaje audiovisual en el periodismo televisivo". En *Signo y Pensamiento. Avances*. 66, Vol. XXXIV. p.44-61.

Rodríguez, Raúl (2014). "El relato por otros medios: ¿un giro transmediático?. En *Cuadernos de Información y Comunicación*, 19, pp. 19-37.

Romero, Laura (2012). "Radio y arte sonoro: ¿es posible la integración?". En Gallego, J. Ignacio y García Leiva, M. Trinidad (coords.) *Sintonizando el futuro: Radio y producción sonora en el siglo XXI*. Instituto RTVE, Madrid

Scholz, Anette; Álvarez, Marta; Binimelis Adell, Mar; & Ortega Oroz, Elena (Eds.). (2021). *Entrevistas con creadoras del cine español contemporáneo*. Peter Lang.

Vilalta, J. (2008). *El reportero en acción. Comunicación activa*, 2. Publicacions i Edicions de la Universitat de Barcelona. Barcelona.

Villegas Vélez, Álvaro Andrés. (2019) "Estrategias Ficcionesales En El Documental Contemporáneo En Primera Persona." *Alpha (Osorno, Chile)* 47, 225-236. Web.

Programari

L'alumnat utilitzarà programes d'edició audiovisual i d'edició sonora. Es recomana l'ús de programari lliure.

Llista d'idiomes

Nom	Grup	Idioma	Semestre	Torn
(PLAB) Pràctiques de laboratori	41	Espanyol	primer quadrimestre	matí-mixt
(TE) Teoria	4	Espanyol	primer quadrimestre	matí-mixt